

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

HET LELIJKE EENDJE

Sprookjesspel in zes scènes voor kinderen

door

Eliane Vanherle

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2004

Nr.1687

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIJFTIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens bvba
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier "aanvraag tot opvoering". Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen; het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) naar Toneelfonds J. Janssens bvba worden gestuurd. Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt u dan van hen de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

TARIEFCODE A2

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *HET LELIJKE EENDJE* op te voeren moet de naam van auteur *ELIANE VANHERLE* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

© 1988 Toneelfonds J. Janssens/Eliane Vanherle
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES:

Trees Slooteend

Frans Slooteend

Hun kinderen: Lelijk Eendje (Ugly Face)

Kwik, Kwek, Kwak

Mik, Mek, Mak

Toeristeneenden: Gids

Amerikanen : Donald Duck en Honey

Engelsen : George Duck en Winnifred

Duitsers : Wolfgang Ente en Eleonore

Fransen : Léopold Canard en Marguerite

Japanners : Wang-Wong Quack-Quack en Su, Mu, Lu en Qu

Schot : MacDuck

Rus : Iwan Kwakski

Op het erf van de boerderij :

Hare Hoogheid de Gans

Haar butlerhaan : Mr. Hotsun

Mevrouw Woef en Mopsje

Mevrouw Chicken en haar kuikens o.a. Harry

Mevrouw Piepmuis en haar kinderen o.a. Macky

Mevrouw Langoor konijn en haar kinderen o.a. Kootje

Mevrouw Poessiekat en kinderen: Moesje, Roesje en Foetsjie

Bolhoedeenden

In de herfst: HeerWind

Bladeren

Fuifeenden, Smokkeleenden, Gendarme-eenden, Wild Duckies

Honden: Slimmeke en Sloeber

In de winter: Sneeuwkonig en -koningin en hun Sneeuw kinderen

Marmotten en Stem Eikeboom

In de lente: Lentefee

Stem van de Zon en zonnestralen

Bloemen

Kabouter Wekker

Zwanen

EERSTE TAFEREEL.

Boszicht aan de rand van een vijver.

Moeder Eend zit tussen het riet op een nest.

TREES : (staat recht en rekt zich uit)

Oef! Ik word het stilaan beu.

Jullie laten nogal op je wachten. Mama zou nog eens op koffieclach willen, schatjes.

Enne, Mama heeft een nieuwe hoed nodig.

Maar waar zit jullie vader weer?

François? François... François!!! (ze brult nu en François klinkt als Frenswa)

FRANS : (komt gapend op) Ja, Jaja Trés, ik kom al.

TREES : Trees, Trees! Hoe dikwijls moet ik het nog zeggen: (en nu met enorm veelpretensie)
Ik heet Thérèse!

FRANS : Niks van, jij bent mijn Trees en...

TREES : THERESE

FRANS : Sinds wij hier zijn komen wonen bij de boerderij en jij kennis hebt gemaakt met dat pretensieuze sték gans, heb jij het ook hoog in je bol gekregen.

TREES : Hoe durf jij "Hare Hoogheid" een stuk gans noemen. Maar François toch!

FRANS : En mijn naam is Frans, Fraanske voor de vrienden. En als jij mij anders noemt, behoort je niet meer tot mijn vrienden. Nè!
Daarbij toen je daarnet zo stond te brullen, was je helemaal geen Thérèse, zelfs geen Trees meer, maar een gemeen stuk wijf.

TREES : Oooooooo! Hoe durf je en nu ik het net zo druk heb met jouw toekomstig kroost!
(ze weent nu heel ostentatief)

FRANS : Och, Trezeke, zo erg is het nu ook weer niet. Zo meende ik het niet.
Kom, kom, geen traantjes, je weet dat ik daar niet tegen kan.
(Trees weent nu nog erger maar loert onder haar arm naar het effect van haar gehuil)
Luister, Trezeke, ga jij maar een wandelingetje maken, dan ga ik wel wat op onze eitjes zitten.
(hij neemt zijn portfeuille) Hier, tracteer jezelf maar of een fris glas eendecola in café "Eendentroost".

TREES : (ze houdt onmiddellijk op met wenen en grist het geld uit Frans' handen)
Je bent een schat! Even mijn hoed.
Dag lieverd. Zorg maar dat de eitjes uitgebroed zijn als ik terugkom.
(ze gaat zingeng weg)

FRANS : Hier kom ik aan, kindertjes!
Fraanske, opgepast jongen, niet te hevig: je mag de eitjes niet breken voor hun tijd.
Wat zijn ze toch mooi wit, mooigaaf! Het zal weer een knap nest worden.

FRANS : Alleen dat ene ei is wat anders uitgevallen : zo groot en de kleur....
 (hij voelt eraan) Oeieoeieoei, ze koelenaf. Vlug zitten, Frans!
 (hij gaat voorzichtig zitten, trekt zijn pet dieper over het hoofd en dut in)

Na een tijdje komen een groep ^{le}toelisten, eenden uit verschillende landen, op met een gids.

GIDS : Dames en heren, mesdames et messieurs, ladies and gentlemen, Meine Damen und Herren, signore e signori, hier zijn we danaangeland in ~~Wen~~ van de weinige, zÿgen we helaas laatste, natuurhoekjes van dit mooie land.
 Hier ziet u nog groen en eens geenbeton en glas.
 Hier ademt u nog frisse, gezonde lucht in en geen stank van auto's en fabrieken.
 Hier is nog stilte: hier kan je jezelf nog horen denken!
 Kijk hoe rustig Vader Eend de taak van zijn vrouwtje heeft overgenomen.
 Vindt u het erg, meneer Eend dat we hier even uitrusten?

FRANS : (is wakker geworden tijdens de uitleg van de gids)
 Ga uw gang. Ik vind het juist prettig: het brengt wat afwisseling.

Léopold : Bonjour, mak ik mij voorstellén? Ik ben Léopold Canfd.
 Ig zie dat de emancipation u ook al likken eeft.

DONALD : (kauwt verwoed kauwgom) Hi, Donald Duck from the States.
 That is geen Question van liggen hebben. But you ken de job niet alleen doen.
 Your Ducky heeft your help nodig. You moeten mekaar toch helpen in het leven.
 Wai doen het ook om beurten, niet Honey Pon?
 (Donald moet zijn letters, vooral de 'r' heel Amerikaans uitspreken)

HONEY : Sure, Sugar pie.

GEORGE : Good Gracious. No! Nee! je huurt een nanny, een nurse, een Duitse, Franse of Zweedse kindermaid.
 Ik, Sir George Duck, laat zelfs haar Ladyship, main fraouw niet broeden.
 Stel je voor! What jai, Winnifred?

WINNIFRED : Oh,oh,oh (Engelse o!) Ik zou niet willen getrouwd zain met zo'n pantoffelheld.

WOLFGANG : Darf ich,bitte? Ich bin Wolfgang Ente aus Deutschland.
 Sir George heeft gelaik: broeten ist kain Mannenwerk. Nicht Liebling?
 Na, seg vat, seg je menung,main doifje. Veroit, Eleonore.

ELEONORE : Jawohl, jai hebt altait gelaik, Wolfgang ...euh ich habe kaine mainung.

JAPANSEN : (samen in koor maar op een zeurtoon) Wij zijn Su, Lu, Mu en Qu Quack-Quack.
 Onze heel en meestel woldt dool ons veltloeted; dus mag Hij nooooooit bloeden,
 op eitjes zitten.

Trees is ondertussenopgekomen, heeft op een afstand staan luisteren.

- TREES : Zo,zo,zo, Is dat jullie mening? Hewel dames Franse, Duitse en Japanse Eenden en haar Laddieschip, ik beklag jullie. Alleen Ducky Honey heeft dan zoals ik een "pantoffelheld".
Hewel, ik ruil mijne Frans voor nog geen honderd andere eenden!
- GIDS : Niet kwaad worden, he madammeke..
Ieder heeft recht op zijnzigske.
- DONALD : Come on, friends. Laten we onze nieuwe vrienden ... Frans?
- FRANS : Ja, Frans. En dat is mijne halve trouwboek Thé ...
- TREES : Trees!
- DONALD : Laten we aan Frans en Trees het lied horen dat we zelf maakten.
- TREES : Een lied?
- LEOPOLD : Ja, ziet kij, 's avonds amuserén wij ons gedurende onze reis door verhalén te raconterén ... euh .. ik bedoel te vertellén ...
- DONALD : ... door dances uit onze streek aan te leren.
- GEORGE : door te zingen...
- GIDS : Juist, en hier volgt het resultaat.

DeEenden stellen zich op in een kring. Ze zingen samen het refrein
ieder koppel zijn strooije en dan dansen ze iets aangepast uit
hun streek.

Oh when the ducks go marching in (2maal)
Oh I want to be in that number,
when the ducks go marching in.

'k Ben Donald Duck, 'k kom uit the States, (2maal)
en wij kunnen een stukse jiven,
'k ben Donald Duck, 'k kom uit the States.
(zij dansen een boegie-woegie)

Je suis le Canard, je viens de France, (2maal)
En bij ons kan je lekker eten,
Je suis le Canard, je viens de France
(zij dansen op Sur le Pont d'Avignon)

En ik ben George, EngelseGeorge (2maal)
Ik ben lid ook van de E.E.G
voelt u zich niet erg vereerd?
(zij dansen op And I'm a jolly good fellow)

En ik ben Mac, de Schotse Mac, (2maal)

'k bespeel voor u mijn doelzak

'k tracteer je op een whiskey,

want ik ben Mac, de Schotse Mac

(danst enkele Schotse passen op doedelmuziek)

(Russische eend zingt op de toon van het Volgalied)

Hier kom ik ook an

En ik heet Iwan,

Iwan Kwakski, met z'n klakski.

(Kozakkendans, al zijn het maar enkele passen)

Trees komt naar voor, ze grijpt Frans' hand vast en zegt

TREES : Vooruit, Frans, wij ook!

FRANS : Maar Trees toch!

En ik ben Trees en dit is Frans (dit zingt Trees)

En ik ben Frans en dit is Trees, (dit Frans)

enwijf zien elkander gere, (samen)

geef mij een zoen (Trees)

dat zal ik doen (Frans)

(ze dansen b.v. Mieke Stout of een andere volksdans)

Ze zingen nog eens samen de eerste strofe en dansen rond.

Dan wordt er afscheid genomen.

Als ze weg zijn:

FRANS : Trees, mijne schat, kom in mijn armen, dat ik je zoen: zo voor mij in de bres springen!

TREES : Al goe! Al goed. Laten we maar vlug op onze eitjes gaan zitten of de nieuwe *duck* zullen niet kunnen walken in...

(ze lachen hartelijk)

Maar ga jij maar een pintje pakken: dat heb je verdiend!

Frans weg. Trees zet hoed af, trekt een slaapmuts op en gaat op de eitjes zitten

Licht dimt. Zachte muziek

D O E K

TWEEDE TAFEREEL.

Zelfde tafereel als Eén, maar nu liggen in het nest stukken schelp.
Kleine gele eendjes zitten ineengehurkt klaar.

Als het doek opengaat blijft de scene nog even in het donker,
dan hoort men Trees roepen: "We zijn zover ... de eitjes breken ...
ik voel beweging".

Morgengeluiden, langzaam licht aan. Men hoort gepiep.

TREES : (staat in het midden van de scène, met het gezicht naar het nest)
Kom kindjes, kom bij moeke, kom, kom!
(ze klapt in de handen en de kleine eendjes komen tussen de schelpen uit
gaan op Trees toe.
Ze gaat ze dan vooraf en ze volgen Trees, die zingt en bepaalde bewegingen
maakt: stappen en zwemmen. Ze zingt haar liedje op de wijs van:
"Des winters als het regent",

Mijn kindjes zijn geboren
Mijn kindjes zijn er nu, ja nu.
Ik voel mij opgetogen
Met al die schatjes hier, ja hier.
Met gele frakskes, mijn lieve kwakskes;
mijn lieve kwakskes met gele frakskes.
Zij gaan met moeke marsjeren rond de vijver
en lekker zwemmen in het nat. } 2maal

Frans komt op bij het einde van het lied.

FRANS : Wat zij ze weer prachtig, Trezeke lief.
Heb je al namen bedacht?

TREES : Eerst onderscheid maken kussen onze dochters en zonen.
Frans, de DOOS!!!

Frans haalt een grote doos en komt er plechtig mee opgestapt.
Trees haalt drie strikken en drie petjes uit de doos.
De eendjes worden één voor één door Frans naar Trees geleid,
die de meisjes een strik en de jongens een pet opzet.

TREES : Ik noem de meisjes: Mek, Mik, Mak en de jongens: Kwek, Kwik en Kwak.

FRANS : Ik zal wat oprommelen ...Wat is dat???
Kijk eens Frees, dat grote ei ligt er nog!

TREES : Wat? Is er nog één over?
Ga jij er maar wat op zitten. Ik ga de kleintjes leren groeten en met hen een liedje instuderen.

FRANS : Leren groeten? Je gaat toch niet ... ?

TREES : Ja, ik ga ze voorstellen aan Hare Hoogheid.

FRANS : Moetdat nu echt, Trees? Zo'n jannerij!

TREES : Ik weet wel dat jij dat jannerij vindt. Maar alle moeders zijn even fier. Morgen ontvangt Hare Hoogheid en dan komen alle moeders uit omtrek met hun nieuwe kinderen.
Ik kan toch niet afwezig blijven.

FRANS : Je hebt gelijk, ga maar.
Maarre, ik moet toch niet mee, he?

TREES : Nee! Ik zal je niet verplichten. (Frans gaat op het nest zitten)
Kom kindertjes.
Meisjes: jullie maken de kleine reverencie of buiging. Kijk:zo!(ze doet het voor)
Jongens: zo groeten.(ze doet hetweer voor: ze buigen het hoofd of nemen hun petje af)
En nu jullie liedje. We gaanhet eerst lezen,dan zing ik voor en jullie zingen me na. De zaal mag ook meezingen.

Lied op het kinderwijsje "Handjes draaien, koeken bakken vlaaien"

Eendjes kwaken, willen kunstjes maken.
Eendjes kwekken, doen dat lang niet slecht.
Je kunt het niet geloven hoe zalig dat dat is, ja is.

Eendjes vissen, kunnen dat niet missen.
Eendjes zwemmen, blijven lekker fris.
Je kunt het niet geloven hoe zalig dat dat is, ja is.

Terwijl ze zingen en rondstappen, wordt het heel donker op de achterscène, zodat men Frans niet meer kan zien.Volle licht vooraan.

FRANS : (alshij roept weer volle licht)
Trees, Trees, het is gelukt: het laatste ei is ook uit!
Eendekinderen,wat is dit?

TREES : Ocharme toch! Wat hebben daar?
Vanwaar komt dat scharminkel?

- FRANS : Attention, les enfants.
(heel lief) Dat is ons laatste eitje!
Toe moe, geef onze jongen (of ons meisje) een petje (of een strik)
- TREES : (neemt een pet of een strik en probeert die op het hoofd te zetten, moet een onnozel zicht zijn)
Zie dat nu eens aan! Wat moeten wij daarmee aanvangen?
Frans, wat is hij L E L I J K (ze spelt dit woord)
Ik noem hem Lel...
- FRANS : (trekt haar opzij) Nee Trees! Niet doen. Het is zo al erg: de sukkelaar zal al genoeg last krijgen.
- TREES : Ik kan hem toch niet "Adonis" noemen!
- FRANS : Vertaal dan de naam die je hem wou geven in het Engels bijv.
- TREES : Maar wat is "lelijk" (ze fluistert dit) in het Engels?
- FRANS : Wat was dat ook weer? Ik heb het in een feuilleton gehoord op de T.V.
Uk...,ul..., ug..., Ugly
- TREES : En gezicht is faas, dat heb ik in een schoonheidsreclame gelezen.
Dus: Ugly Faas (ze spreekt ugly uit zoals het er staat)
- FRANS : (verbetert haar en zegt het juist) Ugly Face.
- TREES : Ugly Face (ze zegt het nu ook juist)
Kom hier, jongen. Je heet in het vervolg ... euh ... ik bedoel niet "heu" natuurlijk, maar ... Frans, help eens even.
- FRANS : Ugly Face.
Zeg het eens na, kinderen.

Alle eendjes in koor: Ugly Face, eerst wat onzeker, maar dan luider en luider, op de duur zelfs plagend)

- FRANS : Al goed, al goed!
Trees, ik ben weg: ik moet nog een karwei opknappen, weet je!
Tot straks allemaal! (hij is nog nooit zo vlugverdwenen)
- TREES : Ja, ja, ga maar. Ik maak me klaar om naar Hare Hoogheid te gaan.
Eerst mijn nieuwe hoed halen. Braaf wachten, kindjes en je niet vuil maken.
Moeke is zo terug. (Trees weg)

Nu beginnen de eendjes hun broertje te plagen. Ze roepen zijn naam en duwen hem van de één naar de ander, ze zijn erg brutaal.

KWIK : Ugly Face! Ugly Face, slip, slip, slip, wat ben jij lelijk!
MIK : Ugly wil lelijk zeggen, hoor! Ik heb het gehoord.
KWEK : Jij moet maar ergens anders gaan spelen.
MAK : Jā speelt niet met ons, wat zullen onze vriendinnetjes zeggen!
MEK : Ja, zeg! Stel je voor: ze lachen ons zeker uit met zo'n broer!
KWAK : Lelijk Eendje, dat ben je. Bah!

ze zingen nu: "Lelijk Eendje, Lelijk Eendje."

TREES : (op) Nu is het genoeg! Zijn jullie niet beschaamd? Zo je broertje plagen!
MAK : Ja maar, moeke, jullie noemen hem toch ook Ugly Face, dat is toch hetzelfde!
TREES : Wil jij wel eens je snavel houden, stout ding
 En nu vooruit: petjes recht, strikjes netjes; Daar gaan we!

Ze zingen hun lied en stappen de scène af.

D O E K

TUSSENTAFEREEL

Interessant om het toneel te veranderen.
 Trees komt opgestapt met de eendjes achterzich aan
 Ze zingen hun liedje en laten de zaal meezingen.